

Marlies Jacobs: 'In Nederland hadden we het goed, dan kies je bewuster voor emigratie'

Elke dag genieten

Ze lieten hun geboortegrond achter zich voor een leven met koeien. Marcel en Marlies Jacobs verhuisden in 2006 naar Denemarken. Ze kochten een goedlopend melkveebedrijf, pal voordat de crisis in de Deense melkveehouderij om zich heen sloeg.

tekst **Tijmen van Zessen**

Van Wisconsin naar Oost-Duitsland en van Zweden uiteindelijk naar Denemarken. Marcel en Marlies Jacobs boeren inmiddels acht jaar in het Deense Nibe. De droom om te boeren was diep geworteld bij Marcel. Maar zijn wieg stond niet op een boerenerf en dan valt dat niet mee in Nederland. Waar en wanneer hij maar kon, greep Marcel de gelegenheid om met koeien te werken. Bij de Agrarische Bedrijfsverzorging, maar bijvoorbeeld ook als begeleider van de koeien van Herman Schrijver. En ook Marlies – destijds in Nederland werkzaam op een accountantskantoor – kreeg steeds meer kriebels van koeien. Ze was wel in voor een avontuur in het buitenland.

Terugkerende collega's

Het gedreven duo ging echter niet over één nacht ijs. Voordat ze hun geboortegrond in de gemeente Voorst zouden achterlaten, werden meerdere landen bezocht en overwogen. Marcel: 'We

zochten een gezinsbedrijf met pakweg honderd koeien, zonder personeel. Uiteindelijk waren er in Denemarken meer financieringsmogelijkheden. We hebben ook geluk gehad. Er zijn in die periode – in 2006 – nog zo'n zeven tot acht Nederlanders begonnen in dit gebied, maar de helft is alweer terug.' Marlies knikt en vervolgt: 'Als je de grond voor driehonderdduizend Deense kroon koopt en het jaar erop is diezelfde grond nog maar de helft waard, dan zakt je eigen vermogen weg en ben je voor de bank niet meer solvabel. Nieuwe investeringen kun je dan wel op je buik schrijven.' Gelukkig kochten Marcel en Marlies een goedlopend bedrijf zonder 'lijken in de kast'. 'Het bedrijf was van een Nederlander en wij hebben de eerste maand het werk met hem samen kunnen doen. Dat is eigenlijk het beste', vertelt Marlies. Op 12 april 2006 werd het bedrijf overgedragen. 'We molken 's morgens nog samen met de toenmalige eigenaar en 's avonds

molken we voor onszelf. Voor het eerst.' Het eerste jaar werkten Marcel en Marlies hoofdzakelijk volgens de gebaande paden van de voormalige eigenaar. 'Je kent niks. Neem het bouwplan, dat hebben we gewoon gelaten zoals het was. Na een jaar keken we wat ons beviel en wat we anders wilden.'

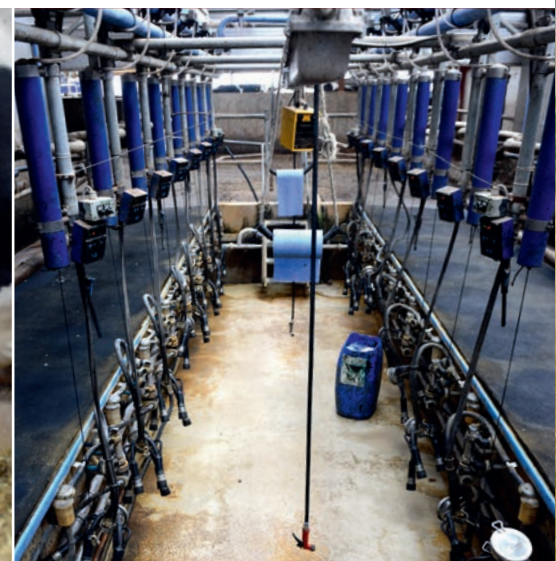
Het areaal beslaat 109 hectare zandgrond, waarvan ruim honderd in eigendom. Het grootste deel is bestemd voor de teelt van mais en gras. Marcel en Marlies vernieuwen het grasland elke vijf jaar. 'Daarnaast zaaien we een mengsel van erwten, gerst en BG4. We oogsten dit als GPS in juli en daarna is het grasland', vertelt Marlies.

De combinatie van gerst en erwten zorgt voor een voordelige eiwitaanvulling in het rantsoen. Naast gras- en maiskuil krijgen de koeien soja en maismeel aan het voerhek en maximaal zes kilo krachtvoer uit de automaat. Dat is voldoende voor een dagproductie van 31 kilo melk per koe en ruim tienduizend kilo melk per lactatie. 'Een goede ruwvoer kwaliteit is het belangrijkste als je hard wilt melken', stelt Marcel beslist. 'We melken nu op een kuil van 1029 vcm; de kwaliteit van het voer bepaalt wat er onder aan de streep overblijft.'

Vijf keer per dag voeren

Binnen de stalmuren zetten Marcel en Marlies vrij snel het eigen accent. Er kwamen diepstrooiselbedden en elke koe kreeg een eigen ligplek. Marcel voert de koeien maar liefst vijf keer per dag, om een zo hoog mogelijke voeropname te bereiken. 'Ik laad de ladewagen één keer per dag, maar verdeel het over vier of vijf momenten. We zitten op dit moment op een opname van 110 procent ten opzichte van de norm.'

Vijf keer per dag krijgen de koeien een vers portie voer

Tegen half vijf 's morgens start Marcel met melken

Het melkveebedrijf van Jacobs biedt ruimte aan 140 koeien plus bijbehorend jongvee

In hoeverre die extra voeropname daadwerkelijk wordt omgezet in melk, is voor Jacobs ook een vraag. 'Wij zijn soms meer liefhebbers dan ondernemers. Daarom hoeven wij ook niet zo nodig driehonderd koeien te melken. We zijn er trots op dat we samen het werk voor 140 koeien plus bijbehorend jongvee kunnen rondzetten. Zonder hulp van derden.'

Celgetalkampioenen

Marcel en Marlies zijn 's morgens al vroeg uit de veren. Om kwart over vier gaat de wekker en even later start Mar-

cel het melken. Het melken luistert nauw bij Marcel. Hij melkt met melkershandschoenen, dipt standaard na elke melking en waakt ervoor dat de koeien met open slotgaten gaan liggen. Tijdens het melken reinigt Marlies de boxen en drie keer per week desinfecteren ze de boxen met Staldren, om zo de infectiedruk laag te houden. De inspanningen werpen hun vruchten af; Jacobs kreeg van zijn zuivelfirma een predicaat voor het realiseren van het op één na laagste celgetal van Denemarken. De afgelopen drie maanden lag het tankmelkcelgetal gemiddeld op 64.000 cellen per millili-

Marcel en Marlies Jacobs

Ze joegen hun dromen na. Marcel en Marlies Jacobs hadden in Nederland geen melkveehouderij, maar zagen niettemin uiteindelijk in Denemarken de kans om een bedrijf voort te zetten. Inmiddels zijn ze kampioenen in het laag houden van het celgetal.

Aantal koeien:	140
Melkproductie:	1.500.000 kilo
Hoeveelheid land:	109 hectare
Tankmelkcelgetal:	64.000

Vierdekalfsdochter van Deuce, ingeschreven met 88 punten en goed voor een 1b-klassering op de Agro Nord Show

ter. 'We begonnen acht jaar geleden met een celgetal van 380.000', weet Marlies, die de in acht genomen hygiëne ziet als sleutel voor het succes. 'Bedrijven die beneden de 200.000 scoren, krijgen een twee procent hogere melkprijs. Wij hebben wel eens voorgesteld om ook een staffel in te voeren bij 100.000.'

Naast deze financiële prikkel zijn de strenge regels rond het toedienen van antibiotica een belangrijke drijfveer om de uiergezondheid te bewaken. Voordat een koe met mastitis kan worden behandeld, moet er een dierenarts langskomen om de diagnose en het behandelplan vast te stellen. Het lage celgetal schept kansen voor het antibioticavrij droogzetten. Marlies: 'We zetten jaarlijks nog maar twintig koeien droog met antibiotica. Voor de meeste koeien gebruiken we alleen Orbeseal. Vaarzen met een celgetal lager dan 100.000 zetten we droog zonder antibiotica, bij koeien ligt die grens op 200.000. Koeien die mastitis hebben gehad, zetten we wel droog met antibiotica.'

Volgens Marlies is de melkproductie bij droogzetten cruciaal. Een productie beneden de tien kilo melk per koe per dag is noodzakelijk om droog te kunnen zetten zonder antibiotica. 'Wij gebruiken daarom een separatiestel voor de koeien die droog gaan. Ze krijgen er alleen stro en water.'

Tachtig procent genoomstieren

Met veeverbetering is de uiergezondheid ook voor de langere termijn naar een ho-

Tachtig procent van de kalfjes is nakomeling van een genoomstier

ger plan te tillen. Toch legt Marcel daar niet het accent. Zijn doel is het fokken van een koe met 85 punten, die 11.000 kilo melk kan produceren. Marcel zit inmiddels in het bestuur van het stamboek Dansk Holstein en is een fervent liefhebber van keuringen. Tijdens de Agro Nord Show behaalden Marcel en Marlies een 1b-klasering met een 88 punten vierdekalfsdochter van Deuce (zie foto). 'Ik kijk bij elke stier naar de koefamilie die ervoor zit, het liefst zie ik een aantal generaties excellent achter elkaar. Verder geef ik niet toe op uier en beenwerk.'

Marcel is nauwgezet in het maken van een paring en sterk gericht op het individu. Toch is tachtig procent van de stieren die hij inzet genoomstier, vooral omdat het absolute niveau van deze stieren vaak hoger is. 'We kiezen nu de stieren

uit waarvan we na 2015 de dochters melken. Meer productie per koe is dan het doel, maar dat mag niet ten koste gaan van het exterieur.'

Jacobs ziet in Denemarken nog weinig effect van de jarenlange op levensduur gerichte fokkerij. De Deense koe wordt nog steeds niet oud, signaleert hij. De regels rond antibioticagebruik zijn volgens hem mede debet daaraan. 'Als een koe voor de tweede keer mastitis krijgt, gaat ze meestal weg. Ook bij ons is het vervangingspercentage hoger dan we willen, het ligt nu op 35 procent.'

Jacobs melkt op dit moment oudere koeien van Die Hard, Shottle, Mascol en Roy. Vanuit Nederland nam hij dertig rietjes Taco mee en zijn roodbonthart zorgde ervoor dat er ook nakomelingen lopen van Sonlight, Tequila en Fidelity.

De veestapel bestaat voor ongeveer tien procent uit roodbonten. De huidige inseminaties komen voor rekening van JU Stefan, Maddock P, Ohare P, VH Mandel, Soccer P, VH Boogie, Brawler en Alfalfa.

Twee auto's voor de deur

De veestapel staat op dit moment met gemiddeld 83 punten voor algemeen voorkomen in de boeken. Het fokdoel ligt daarmee in het vizier. 'We zijn liefhebbers van mooie koeien en genieten elke dag weer. Daarom schrikken we ook niet van een werkweek van negentig uur', vertelt Marcel. Marlies knikt instemmend: 'Dit is een bewuste keuze geweest. In Nederland hadden we het goed. Twee auto's voor de deur en elk een goede baan. Dan kies je ook bewuster voor een emigratie.' |

De ligboxen staan haaks op het voerpad, inmiddels is er voor elke koe een ligplek

